

Uvod

I majući u vidu proces internacionalizacije društva, poznavanje barem nekoliko reči i izraza na stranim jezicima postaje sve korisnije. Globalno poslovno okruženje često iziskuje prekookeanska putovanja ili, u najmanju ruku, komunikaciju putem elektronske pošte ili telefona. S druge strane, možda želite da živite i radite u inostranstvu ili već imate internacionalno poslovno okruženje.

Koji god da su vaši razlozi za učenje španskog, drugo izdanje knjige *Španski za neupućene* može biti od pomoći. Na stvaranju ove knjige uz koju ćete ovladati veštinama potrebnim za osnovnu komunikaciju na španskom, udruženo su radili stručnjaci u podučavanju stranih jezika – Berlitz® i Wiley Publishing, izdavači popularne edicije *Za neupućene*. Ne obećavamo fluenciju, ali ako želite nekoga da pozdravite, kupite kartu ili naručite iz menija na španskom jeziku, knjiga *Španski za neupućene* je prava stvar za vas.

Španski je jedan od evropskih jezika s najviše govornika, jezik vezan za viševjekovnu kulturnu baštinu. To je jezik španske pokrajine Kastilje. Kada su Kristifor Kolumbo i drugi španski istraživači stigli u Novi svet, španski postaje jezik svih naroda na prostoru od Floride do Ognjene zemlje (sa izuzetkom Brazila, gde se govori portugalski). Kada odete u Argentinu, Boliviju, Čile, Urugvaj, Paragvaj, Peru, Ekvador, Kolumbiju, Venecuelu, Meksiko, Gvatemalu, Portoriko, Panamu, Honduras ili Nikaragvu, ljudi govore i obraćaju vam se na španskom. Ako vas put navede u gradove kao što su Santjago de Čile, Montevideo, Asunsion, Buenos Ajres, Lima, Karakas, Bogota, Meksiko Siti, Kito, San Huan i mnoge, mnoge druge, nailazićete na ljude koji većinom govore španski jezik. Ukoliko sa žiteljima uspostavite komunikaciju na njihovom maternjem jeziku, videćete kako vaše iskustvo biva bogatije za jednu potpuno novu dimenziju. Neki ljudi kažu da jezik može predstavljati barijeru... Mi, pak, verujemo da uklanjanjem ove barijere otvaramo vrata svetu potpuno novih mogućnosti.

Već ste dobili nekoliko dobrih razloga za učenje ovog divnog jezika. Pored njih, vi možda želite da razumete hispansku kulturu i ljude, ili da se svojim kolegama i poznanicima koji govore španski, obratite na njihovom maternjem jeziku. Čak i ukoliko vaš španski nije savršen, svi će ceniti i ohrabriti napore koje činite.

O knjizi

Španski za neupućene vam može pomoći da dosegnete nivo istinskog razumevanja stranog jezika. Koristite se knjigom kao jezičkim i kulturnim vodičem u onim trenucima kada vam je zaista potrebno da znate kako i zašto se nešto radi.

Ova knjiga nije isto što i časovi na koje morate da idete dvaput nedeljno. Možete je koristiti kako god želite, bez obzira na to da li je vaš cilj da naučite neke reči i izraze koji će vam pomoći da se snađete po Meksiku i zemljama Centralne i Južne Amerike, da otputujete u Španiju ili da samo naučite kako da na španskom kažete „Zdravo, kako si?“. Kroz knjigu možete prolaziti sopstvenim tempom, čitajući onoliko mnogo ili malo koliko vam se prohte. Takođe, niste obavezni da poglavlja prolazite redom, već slobodno čitajte one delove koji vas zanimaju.

I ne zaboravite da za vežbanje izgovora i infleksije iskoristite CD na kraju knjige. Jedini način da zaista naučite i zavolite jedan jezik jeste da ga govorite. Kroz knjigu vam dajemo dosta reči, izraza i čitavih dijaloga sa izgovorom. Na pratećem CD-u su samo neki od tih dijaloga, ali smo obezbedili širok izbor koji bi trebalo da zadovolji većinu vaših osnovnih potreba.

Konvencije korišćene u knjizi

Kako bismo vam olakšali rukovanje knjigom, usvojili smo nekoliko konvencija:

- ✓ Španski termini su ispisani **podebljanim slovima** kako bi bili što upadljiviji. Uvek ih prate izgovor koji je ispisan običnim slovima gde su naglašeni slogovi dati u *kurzivu* (pogledajte narednu tačku) i prevod na srpski jezik, takođe dat u kurzivu. (Izuzetak: u okviru odeljka *Važne reči* naglašeni slogovi su podvučeni, bez posebnog formatiranja reči na španskom ili njihovog prevoda.)
- ✓ U okviru zagrada koje služe za davanje izgovora, sve reči sa više od jednog sloga delimo na slogove crticom, kao u primeru: (*ka-sa*).
- ✓ Glagolske promene (liste koje vam daju glagolske oblike) date su u tabelama sledećim redom: oblik uz zamenicu *ja*, uz zamenicu *ti* (jednina, neformalno obraćanje), uz zamenice *on/ona/Vi* (jednina; formalno obraćanje), zamenicu *mi*, zamenicu *vi* (množina, neformalno obraćanje) i uz zamenice *oni/vi* (množina, formalno obraćanje). Izgovor sledi u drugoj koloni. Evo i primera:

Promena	Izgovor
yo llevo	jo lje-vo
tú llevas	tu lje-vas
él, ella, usted lleva	el, e-lja, us- <i>ted</i> lje-va
nosotros, nosotras llevamos	no-so-tros, no-so-tras lje-va-mos
vosotros, vosotras lleváis	bvo-so-tros, bvo-so-tras lje-bvais
ellos, ellas, ustedes llevan	e-llos, e-ljas, us-te-des lje-bvan

Učenje stranog jezika je posebna priča, pa ova knjiga uključuje nekoliko segmenata kojih nema u drugim knjigama iz edicije *Za neupućene*. Ti segmenti su sledeći:

- ✓ **Dijalozi naslovljeni *Pričam ti priču***: Jezik ćete najbolje naučiti ako vidite i čujete kako se koristi u razgovoru. Zato smo čitavu knjigu začinili dijalozima pod naslovom „Pričam ti priču“, koji sadrže reči na španskom, njihov izgovor i prevod na srpski.
- ✓ **Table s važnim rečima**: Pri učenju stranog jezika, vrlo je važno zapamtiti ključne reči i izraze. Imajući to u vidu, mi ih objedinjujemo u dijalozima *Pričam ti priču* i ispisujemo na tabli pod naslovom *Važne reči*.
- ✓ **Igraonica**: Ako niste u prilici da vežbate španski sa izvornim govornikom (pa i ako jeste), možete se zabaviti u *Igraonici* kako biste utvrdili ono što ste naučili. Igre rečima su zanimljiv način da se izložite izazovu i ocenite svoj napredak. Tačne odgovore možete naći u dodatku D.

Imajte u vidu i sledeće: s obzirom na to da svaki jezik ima svoj poseban način za izražavanje ideja, srpski prevod španskih termina možda neće uvek biti doslovan. Želja nam je da shatite suštinu rečenog, a ne tek značenje pojedinačnih reči. Na primer, španski izraz **de nada** možete doslovno prevesti *ni od čega*, ali je stvarno značenje ovog izraza *nema na čemu*, kako i navodi ova knjiga.

Šta ne morate čitati

Mi bismo voleli da mislimo da ćete pročitati svaku reč ove knjige, ali isto tako znamo koliko ste nestrpljivi da zaronite u španski jezik. Nemojte se, dakle, ustručavati da preskočite (one izdvojene, sivo osenčene odeljke u poglavljima); oni su puni zanimljivih informacija koje, doduše, nisu suštinski važne za vaše izučavanje španskog.

Neobavezne pretpostavke

Kako bismo napisali ovu knjigu, morali smo da pretpostavimo ko ste vi i šta želite da dobijete od knjige *Španski za neupućene*. Evo naših pretpostavki:

- ✓ Vi ne poznajete španski – možda ste ga nekada i učili ili poznajete po koju reč zahvaljujući omiljenoj seriji, pesmi ili filmu.
- ✓ Prvenstveno ste zainteresovani da govorite španski, a ne da čitate i pišete, iako vam ova knjiga i u tome može pomoći.
- ✓ Niste u potrazi za knjigom koja će vas naučiti da tečno govorite španski; samo želite da znate neke reči, izraze i rečenične konstrukcije kako biste mogli voditi osnovnu konverzaciju na španskom jeziku.

- ✓ Ne želite da učite napamet duge liste reči ili gomilu dosadnih gramatičkih pravila, ali želite neke gramatičke savete kako biste produbili svoje razumevanje upotrebe jezika.
- ✓ Hoćete da spojite lepo i korisno, te da uz zabavu naučite i nešto španskog.

Ako ste se prepoznali, ovo je prava knjiga za vas!

Kako je knjiga organizovana

Knjiga je podeljena na delove po temama, a zatim na poglavlja. Naredni odeljci vam govore koju vrstu informacija možete naći u svakom delu.

Deo I: U susret španskom jeziku

U ovom delu se upoznajete sa španskim jezikom preko nekih osnovnih pravila, uključujući i špansku abecedu, izgovor reči i izraza, te upoznavanje, pozdravljanje i vođenje neobaveznog razgovora sa osobama koje govore španski. Užurbano vas upoznajemo sa osnovama španske gramatike, kako biste bili spremni da formulišete sopstvene rečenice. Otkrićete kako da brojite na španskom (do milion!), da kažete koliko je sati, da pričate o danima i datumima i još mnogo, mnogo toga. Na kraju vas upoznajemo sa španskim u vašim domovima, gde možete da usvojite najraznovrsnije korisne reči i izraze.

Deo II: Španski na delu

U ovom delu počinjete da upotrebljavate novostečena znanja o španskom jeziku. Umesto fokusiranja na gramatiku, što je slučaj s mnogim udžbenicima, ovaj deo se fokusira na svakodnevne situacije u kojima se možete zateći ukoliko ste u poseti ili živite u nekoj zemlji španskog govornog područja. Ovde ćete usavršiti svoju veštinu ćaskanja prilikom kupovine i naručivanja u restoranu; takođe ćete otkriti kako da pitate za pravac, koristite se španskim u šetnji gradom i pri drugim rekreativnim aktivnostima. Na kraju ovog dela, trebalo bi da budete u stanju da na španskom vodite osnovnu konverzaciju.

Deo III: Španski u pokretu

Ovaj deo vam pruža potrebne rekvizite za korišćenje španskog na putovanjima – bilo da se radi o odlasku u lokalni španski restoran, ili muzej u Meksiku. Ovaj deo pomaže putniku u vama da preživi carinske procedure, registraciju u hotelu, hvatanje taksija, poslove u menjačnicama, i, ne samo da preživi, već i da u svemu tome uživa! Kroz čitavu knjigu rasute su kulturne poslastice koje vas upoznaju sa ljudima, mestima i stvarima važnim za kulturu španskog govornog područja.

Deo IV: Sve same desetke

Ako tražite male, lako svarljive deliće informacija o španskom, ovo je deo za vas. Tu ćete naći deset načina da brzo naučite španski, deset stvari koje na španskom nikada nećete reći i deset izraza koji će učiniti da zvučite kao da vam je španski maternji jezik.

Deo V: Dodaci

Ovaj deo knjige sadrži važne referentne informacije. Tu su dva mini-rečnika (špansko-srpski i srpsko-španski), tabele s glagolima koje vam pokazuju kako da menjate pravilne i nepravilne glagole, lista audio-zapisa na CD-u (i uputstva gde se u knjizi nalaze odgovarajući dijalozi) i rešenja za odeljak *Igraonica* koji se nalazi na kraju svakog poglavlja.

Sličice korišćene u knjizi

Možda ćete tokom čitanja knjige poželeti da pronađete određenu informaciju. Kako bismo vam olakšali ovaj posao, na levoj margini kroz čitavu knjigu postavili smo sledeće sličice:

Dobro obratite pažnju na informaciju obeleženu ovom sličicom; reč je o nečemu toliko važnom da bi ga trebalo upamtiti.

Ova sličica skreće pažnju na savete koji vam mogu olakšati iskustvo učenja španskog.

Jezi su puni iznenađenja o koja se pri učenju možete spotaknuti. Ova sličica upućuje na razmatranje nekih čudnih gramatičkih pravila.

Ako tražite informaciju i savet o kulturi ili putovanjima, potražite ovu sličicu. Ona će vam skrenuti pažnju na interesantne kulturološke detalje o zemljama u kojima se govori španski.

Audio CD koji dobijate uz ovu knjigu pružiće vam priliku da čujete izvorne govornike i bolje razumete kako bi španski zaista trebalo da zvuči. Ova sličica obeležava dijaloge *Pričam ti priču* koje možete naći na CD-u.

Kuda dalje

Najbolji način da naučite jezik jeste da mu se prepustite. Slušajte kako španski zvuči, skoncentrišite se na izgovor i obratite pažnju na to kako se piše. Uz slušanje i ponavljanje ulazite u novi svet ideja i ljudi. Videćete kako iskustvo prepuštanja učenju jezika zaista nosi nešto magično u sebi.

Ukoliko nikada ranije niste učili španski, možda biste želeli da pročitate Deo I pre no što se bacite na naredna poglavlja. Deo I vam pruža osnovne informacije o jeziku koje će vam biti od koristi.

Otkrivanje novog jezika je svo u znaku prepuštanja i neumornih pokušaja (bez obzira na to koliko ste na početku nezadovoljni svojim izgovorom). Samo napred! Možete da počnete iz početka, da izaberete poglavlja koja vas zanimaju ili da, pak, pustite CD i poslušate nekoliko dijaloga. Postarajte se samo da usput podjednako govorite i slušate i da, naravno, u svemu uživatel!